



Globális környezeti problémák és fenntartható fejlődés modul

Környezetgazdálkodás

KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI AGRÁRMÉRNÖKI MSC
TERMÉSZETVÉDELMI MÉRNÖKI MSC



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



Az EU és hazánk környezetpolitikája

2. előadás

5-8. lecke



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



A környezetpolitika fogalma

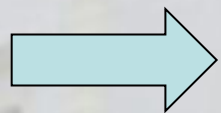
5. lecke



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

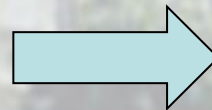


- Első önálló környezetpolitikák



'70-es évek (okozó elv, regionális szint, gyors megoldás)

- '90-es évek



a negatív környezeti externáliák pozitív irányú befolyásolása a cél.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



Környezetpolitikai alapelvek

- Okozó elv
- Közteherviselés elve
- Megelőzés elve
- Kooperáció elve
- Szubszidiaritás elve

Történeti-logikai sorrend.

Az alapelvekhez meghatározott szabályozási eszközök rendelkezhetők hozzá.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



Környezetpolitika fogalma

- A környezetpolitika a természetes és mesterséges környezet védelmére, alakítására irányuló elképzelések, tervek, programok, döntések és az ezek eléréséhez alkalmas eszközök, módszerek összességét felölelő gyakorlati tevékenység és az ezzel kapcsolatos alkalmazott tudomány.
- Az általában vett társadalom- és gazdaságpolitika szerves része.
- Az EU a környezeti célokat integrálja a szakágazati politikákba.





- A környezetpolitika a fenntarthatósági politika része.
- A társadalmi-gazdasági rendszert, a technoszférát a bioszféra alrendszereként kezelő környezetfogalomból kiindulva a környezetpolitikának a bioszféra és a technoszféra által alkotott komplex rendszer hosszú távú fennmaradására kell irányulnia.





Az EU környezetpolitikájának története

- 1957. Római Szerződés (még semmilyen utalás nincs a környezetre)
- 1971. közös környezetpolitika szükségessége felmerül
- 1972. jún. 5-16. Első Környezetvédelmi Világkonferencia, Stockholm (EU - környezetvédelmi szabályozás fejlesztése)
- 1973. EK (EU elődje) Első Környezetvédelmi Akcióprogram (lerakták az EU környezetpolitikájának alapjait)



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



- 1987. Egységes Európai Okmány, beemelte a Közösség céljai közé a környezetvédelmet, így közvetlen jogalapot teremtett a közös környezetpolitikai intézkedések számára.
- 1993. Maastrichti Szerződés, a Közösség céljai közé emelte a fenntartható fejlődést és az Európai Közösség gazdasági céljaival egyenrangú célként ismerte el.
- 1997. Amszterdami Szerződés, az Unió kifejezett céljává vált a gazdasági és társadalmi haladás előmozdítása a fenntartható fejlődés alapelveinek figyelembevételével. A fenntartható fejlődés és a környezetvédelmi szempontok integrálásának alapelvei is az uniós politika alapjaivá váltak.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



- 1998. Cardiffi folyamat, a környezetvédelmi megfontolások beillesztése más szakpolitikákba.
- 2001. Göteborg, EU Fenntartható Fejlődési Stratégiájának elfogadása. Ez olyan hosszú távú jövőképet nyújt, amelyben megvalósul a társadalmi kohéziót és a magas környezetvédelmi normákat teljesítő dinamikus gazdaság.
- 2003. a környezetpolitika évenkénti áttekintése
- 2005. Az EU Fenntartható Fejlődési Stratégiájának felülvizsgálata.
- 2006. máj. 17.-én a Bizottság elfogadta az Unió következő költségvetési időszakára vonatkozó pénzügyi tervét, amely a fenntartható fejlődés és a környezetpolitika kereteit meghatározza a 2007-2013 közötti évekre.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



A környezetpolitika intézményrendszere az EU-ban

- Az Európai Bizottság és annak szervezeti egységei
- Az Európai Unió Tanácsa
- Az Európai Parlament
- Az Európai Bíróság
- Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) 1993.
székhelye: Koppenhága, célja: megbízható környezeti információkat biztosítson az Unió döntéshozó szervei és a lakosság számára. Részt vesz a környezetpolitika kidolgozásában, jóváhagyásában, végrehajtásában és értékelésében, és emellett a nagyközönség számára is fontos információforrás.

<http://www.eea.europa.eu/hu>



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



- Az EEA jelenleg 32 tagországot számlál.
- Az EEA megbízása a következőkre terjed ki:
 - A Közösségnek és a tagországoknak nyújtott segítség, hogy a környezet javításáról, a környezetvédelmi szempontoknak a gazdasági szakpolitikába való integrálásáról, valamint a fenntarthatóság felé való haladásról kellő tájékozottság mellett megalapozottan hozhassanak döntéseket
 - Az Európai Környezeti Információs és Megfigyelő Hálózat (Eionet) koordinálása.
- Európai Környezeti Információs és Megfigyelő Rendszer (EIONET), az információk legfőbb forrása.
<http://eionet.europa.eu/>





Az EU környezetpolitikájának célkitűzései

- FFS: Az EU FFS-ja jelentős erőfeszítéseket tesz, hogy a fenntartható fejlődés három pillérét összehangoltan kezelje, és átfogó javaslatokat és ajánlásokat ad meg annak érdekében, hogy a gazdasági, a társadalmi és a környezeti folyamatok között a lehető legkevesebb ellentmondás, feszültség merüljön fel.
- Legfontosabb problémacsoportok:
 - Globális éghajlatváltozás
 - Közegészséget veszélyeztető betegségek, a vegyi anyagok és az élelmiszerbiztonság problémája
 - Szegénység
 - A népesség előregedése
 - A természeti erőforrásokkal való nem megfelelő gazdálkodás, a biológiai sokféleség csökkenése, a talajpusztulás, a hulladékok mennyiségének növekedése
 - A közúti forgalom növekedése és hatásai



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



A EU környezetpolitikája

6. lecke



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



Az EU környezetvédelmi Akcióprogramjai

- Az EU környezetpolitikájának legfontosabb szabályozóeszközei közé tartoznak.
- Olyan politikai szándéknyilatkozatok, amelyek magukban foglalják mindazokat az intézkedéseket, melyeket az adott időszakban terveznek megvalósítani.
- 1. Környezetvédelmi Akcióprogram 1973-1976,
- 2. Környezetvédelmi Akcióprogram 1977-1981,
- 3. Környezetvédelmi Akcióprogram 1982-1986,
- 4. Környezetvédelmi Akcióprogram 1987-1992,
- 5. Környezetvédelmi Akcióprogram 1993-2001.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



6. Környezetvédelmi Akcióprogram 2002-2012

- „Környezet 2010: Jövők, választásunk.”
- Stratégiai megközelítés
- A program 4 elsőbbséget élvező területet jelöl meg:
 - az éghajlatváltozás elleni küzdelem,
 - a természet és a biológiai sokféleség védelme,
 - a környezet, az egészség és az életminőség megőrzése,
 - a természeti erőforrások megőrzése.
- Az akcióprogram mindenekelőtt a következő eszközökre támaszkodik:
 - az előírások betartása,
 - az ágazati politikákba való integráció,
 - együttműködés a piaci szférával és a fogyasztókkal,
 - több és jobb információ nyújtása a lakosok számára,
 - a területhasználat környezetbarát módszereinek terjesztése.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



Tematikus környezeti stratégiák

- A légszennyezéssel,
- a tengeri környezettel,
- a városi környezettel,
- az erőforrások felhasználásával,
- a hulladékkal,
- a talajvédelemmel,
- a növényvédő szerekkel kapcsolatos elképzeléseket körvonalazzák a következő 20 évre.
- Minden stratégia egy csomag formájában jelenik meg, amelynek részei:
 - a téma általános megközelítése egy közleményben, kiemelve a problémákat és a javasolt megoldásokat,
 - néhány stratégia esetében jogalkotási javaslatok,
 - Hatásvizsgálat.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



Konkrét célkitűzések

- A villamos energia 21%-át megújuló energiaforrásokból állítsák elő 2010-re.
- 2010-re a felhasznált energia 12%-a alternatív energiából származzon.
- 2010-re 5,75%-ra növelik a bioüzemanyag mennyiségét a közlekedési üzemanyag keverékben.
- A globális hőmérsékletemelkedés ne lépje túl a 2°C-ot az iparosodás előtti korhoz képest.
- 2050-re a világnak az 1990.-es szinthez képest legalább 15%-kal csökkentenie kell az ÜHG kibocsátását.
- Biodiverzitás Stratégia, Élőhelyről és Vadon élő madarokról szóló irányelv.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



„Zöld könyvek”

- Ezek olyan vitaindító dokumentumok, amelyek egy meghatározott politikai területet érintenek.
- Ezeket a dokumentumokat elsősorban az érintett feleknek (szervezeteknek, egyéneknek) szánják, akik ezáltal meghívást kapnak a konzultációs folyamatban és a vitában való részvételre.
- Bizonyos esetekben a zöld könyvek később jogalkotáshoz vezetnek.





„Fehér könyvek”

- Valamely nagy horderejű kérdés tervezett kezelési módjáról készült átfogó összeállítás, amely iránymutatásul szolgál a későbbi jogszabályalkotás számára.
- Közösségi cselekvésre tesz javaslatot egy adott területen.
- Míg a zöld könyvek nyilvános vitára bocsátandó ötleteket mutatnak be, addig a fehér könyvek egyes politikai területekkel kapcsolatos hivatalos javaslatokat tartalmazzák, és egyben e javaslatok megvalósításának eszközét is képezik.





A környezet fejlődésének finanszírozása

- Strukturális Alapok
- Kohéziós Alap (egyenlőtlenségek felszámolása)
- Vidékfejlesztési Alap (környezetbarát gazdálkodási módszerek)
- Szolidaritási Alap (veszélyhelyzetek kezelése)
- Európai Beruházási Bank (hitel)
- LIFE program (a legjobb gyakorlat terjesztése)



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



- XV. században Zsigmond király Európában elsőként szabályozta a bányák körüli erdők használatát és kitermelését.
- 1972. Magyar Alkotmány: az állampolgári jogok közé került a tiszta környezethez való jog.
- 1976. Környezetvédelmi törvény megalkotása
- 1977. a környezetvédelmi feladatok ellátására létrehozták az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatalt
- 1980. Országos környezetvédelmi koncepció és követelményrendszer (hosszú távú feladatok)
- 1988. Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium létrehozása





Környezeti elemek védelme

- 1981. veszélyes hulladékok
- 1984. víz
- 1984. zaj és rezgés elleni védelem
- 1987. levegő
- 1987. föld

- A nemzetközi egyezményekhez való csatlakozás kényszerpályát alakított ki a környezetvédelmi feladatok ellátásában.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



1989. után

- A régieket felváltó új törvények, követelmény: az EU joganyagával való harmonizáció.
- 1994. új földtörvény
- 1995. vízgazdálkodási tv., környezetvédelmi tv.
- 1996. természetvédelmi tv., erdő- és vadászati tv., veszélyes hulladékokkal kapcsolatos korm. r.
- 1998. géntechnológiával kapcsolatos tv.
- 2000. hulladékgazdálkodásról szóló tv.
- 2002. levegővédelmet, víz-, zaj-, rezgésvédelmet szabályozó rendeletek



Környezetvédelem Magyarországon

7. lecke



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól

- A törvény célja - a törvény 1 § (1) szerint - az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme, a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása.
- A környezetvédelmi törvény II. fejezete a környezet elemeinek egységes védelméről szól, melynek alkotó elemei a föld, a víz, a levegő, az élővilág, az épített környezet.
- Szabályozza a veszélyes anyagok és technológiák megengedett értékeit, védelmi szabályokat állapít meg a hulladékok környezetre gyakorolt káros hatásai ellen, intézkedik a zaj- és rezgésvédelemről, a sugárzások környezetre gyakorolt káros hatásai elleni védelemről.
- A törvény kerettörvény, azaz általános védelmi szabályokat állapít meg, mely ilyenformán feltételezi, és igényli a végrehajtási utasítást képező kormányrendeleteket, illetve miniszteri rendeleteket.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



- A törvény rendelkezik az Országos Környezetvédelmi Tanács megalapításáról és a Nemzeti Környezetvédelmi Program megalkotásáról.
- Az első Nemzeti Környezetvédelmi Program 1996.-ban készült el (2002-ig), 3 kritikus terület (levegőtisztaság, vízvédelem, hulladékkezelés) gondjainak megoldására helyezte a hangsúlyt.





Nemzeti környezetvédelmi program (NKP)

- Alapelvek:
 - fenntartható fejlődés,
 - elővigyázatosság,
 - megelőzés,
 - partneri viszony,
 - gazda-szemlélet.



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



- Hazánkban a környezetvédelmi tervezés alapja az Országgyűlés által hatévente jóváhagyott Nemzeti Környezetvédelmi Program.
- Ennek tartalmaznia kell a környezet állapotának bemutatását, az elérni kívánt célokat, azok megvalósításának sorrendjét, határidejét és eszközeit.
- Meg kell jelölnie azokat a területeket, ahol különleges környezetvédelmi intézkedések szükségesek, s ki kell térnie ezeknek az intézkedéseknek a tartalmára is.
- A Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban regionális, megyei, illetve települési önkormányzati programokat kell készíteni.





- A települések környezetvédelmi programja mindazon közügyek gyűjteménye, amelyek érinthetik a környezetvédelmi érdekeket, ugyanakkor minimálisan tartalmaznia kell a települési környezet tisztasága, a csapadékvíz-elvezetés, a kommunális szennyvíz- és hulladékkezelés, a lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem feladatait.
- Hasonlóképpen ki kell térnie a helyi közlekedés szervezése, az ivóvízellátás, az energiagazdálkodás, a zöldterület-gazdálkodás, valamint a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának kérdéseire.
- A program elkészítése kötelező, végrehajtását két évente felül kell vizsgálni.





2. NEMZETI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM (2003-2008)

- Környezettudatosság Növelése Akcióprogram
- Éghajlatvédelmi Akcióprogram
- Környezet-egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Akcióprogram
- Városi Környezetminőség Akcióprogram
- Biológiai és Táj Sokféleség Védelme Akcióprogram
- Vidéki Környezetminőség, Terület és földhasználat Akcióprogramja
- Vizeink Védelme és Fenntartható Használata Akcióprogram
- Hulladékgazdálkodási Akcióprogram
- Környezetbiztonság Akcióprogram



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



A környezetszabályozás eszközei

- Közvetlen törvényi-jogi eszközök
 - Utasítás, tiltás, szankcionálás jelleggel közvetítik a környezeti terhelések kiváltói felé az alapvető környezeti elvárásokat (törvények, rendeletek, emissziós-, immissziós normák).
- Közvetett gazdasági-piaci eszközök
 - Alkalmazásukkal a környezeti hatóságok érdekeltté-ösztönzővé igyekeznek tenni a környezetóvó termelői, intézményi, fogyasztói magatartást (környezetvédelmi adók, támogatások).
- Menedzsment technikák, -módszerek
 - A gazdálkodó szervezetek s egyéb intézmények egész tevékenységének, mint egységnek a környezetvédelmi szempontok szerinti működtetését és/vagy értékelését biztosító eszközök (környezetközpontú irányítási rendszer, környezeti jelentés, stb.).
- Etikai (önkéntes) szabályozó eszközök
 - Jogszabály által nem kikényszerített, rövid távon gazdasági előnnyel sem járó környezetbarát termelői, fogyasztói magatartás.





- A környezetszabályozás stratégiai feladata az, hogy a gazdaság rövid távú, a környezet ellenében ható folyamatait a környezet hosszú távú fennmaradási érdekeivel összhangba hozza.
- Ennek érdekében a szabályozás kettős célt követ:
 - A természeti tőke olyan mértékű használata, ami lehetővé teszi a fenntartható fejlődés megvalósulását,
 - és a környezetvédelem lehető leggazdaságosabb megvalósulását (költséghatékonyság).





A környezetgazdálkodás gazdasági és jogi eszközei

1. Kényszerítő állami intézkedések

- Közvetlen kényszerítő eszközök (tilalmak, engedélyek, szabványok) /normatív szabályozás/
- Közvetett kényszerítő eszközök (bírságok, adók, környezethasználati díjak, járulékok) /gazdasági szabályozás/

2. Gazdasági előnyt kínáló állami eszközök (árképzés, támogatás, kölcsönök, kedvezményes céghitelek, adóelengedések)





A közvetlen szabályozás eszközei

- ❖ nyílt tiltás (hatósági szabályozóeszköz, amely a norma szintje feletti szennyezést jogtalannak tekinti, és a termelő személyt vagy szervezetet tevékenységének megszüntetésére kötelezi)
- ❖ engedélyeztetési eljárás (az új vállalatok létesítésekor a kivitelezési terveket, az alkalmazni kívánt technológiákat engedélyeztetni kell)
- ❖ normák állítása





A környezetszabályozás eszközei

8. lecke



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



A normák állításának lépései

- ✓ a levegő és vízminőségi normák vagy célok kitűzése,
- ✓ az immissziós normák meghatározása
- ✓ az emissziós normák, termékegységre vagy technológiára vonatkozó normák megállapítása
- ✓ a norma betartását ellenőrző monitoring rendszer kifejlesztése
- ✓ a norma betartásának kikényszerítése,
- ✓ a normát megsértők szankcionálása





Előnyei:

- ✓ utasítások és tilalmak egyértelműsége
- ✓ könnyű ellenőrizhetőség
- ✓ bevezetésükkel gyors eredményt lehet elérni



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



Hátrányai:

- ✓ a normák mértékének megállapítása nehézkes
- ✓ a viszonylag magas adminisztrációs költségek
- ✓ a szabályozás elfogadtatásával kapcsolatos társadalmi – politikai problémák
- ✓ a környezetvédelmi tevékenység fejlesztésére vonatkozó ösztönzés hiánya
- ✓ a szabályok, normák nemzetközi összehangolásának hiánya is csökkenti a módszer eredményességét





Közvetett vagy gazdasági szabályozás

- ✓ Közvetlen utasítás helyett a **gazdasági érdekeltség** alapján törekszik a gazdasági élet szereplőit a megfelelő környezeti magatartás irányába terelni.
- Bírság
- Környezetvédelmi adók (ökoadó) vagy környezethasználati díjak (környezetterhelési díjak, termékdíjak, igénybevételi járulékok, betétdíjak)





Bírság

- Egy határértéket meghaladó szennyezésre vetik ki.
- A bírság csak akkor tekinthető hatékony eszköznek, ha mód van:
 - A szennyezés mértékének pontos meghatározására, ellenőrzésére,
 - A bírság összege meghaladja a szennyezés elhárításának vállalati költségeit, mert ellenkező esetben a vállalatnak előnyösebb a bírság fizetése mellett a szennyezés folytatása,
 - A bírság normatív jellegű, felmentésre nincs lehetőség.





- A bírságnak nem a termelés felszámolása a célja, hanem az, hogy a termelés szervezését, a technológia fejlesztését a környezet részére kedvező irányba terelje. Ezt azzal tudják elérni, ha:
 - A bírságot **progresszív** formában állapítják meg. Az első évben viszonylag alacsony, viszont ha a szennyezés nem csökken, az egységnyi szennyezésre kivetett bírság összegét növelik.
 - A határértékek szigorításakor eltérő határértékeket írnak elő az új beruházásokra, míg a régiek számára esetleg többéves **átmenet** biztosításával lehetővé teszik a technológiai váltást.
 - A bírság összegéből **visszatérítést** kaphat a vállalat, ha a szennyezést megszüntette, az ahhoz szükséges beruházást végrehajtotta.





- A környezetvédelmi bírságok elsődleges célja, hogy **a szennyezés mértékét egy kívánt szintre csökkentsék.**
- A bírságból befolyó összegek lehetőséget teremtenek arra, hogy abból bizonyos környezetvédelmi szempontból fontos beruházások megvalósításához támogatást nyújtsanak.





Környezetvédelmi adó

- Elsődleges célja, hogy a környezetvédelmi feladatok megoldásához fedezetet teremtsen.
- Az adó ösztönöz az adó mértékének mérséklése érdekében a szennyezés csökkentésére, a technológia fejlesztésére.
- Meghatározásánál a szennyezés mértékére **nem állapítanak meg adómentes határt, hanem minden kibocsátott szennyezőanyagot adó terhel.**
- A szennyezés okozta károkat, költségeket internalizálják.





A zöldadók csoportjai

1. Környezetterhelési díjak:

- Ezt minden, a tevékenységével a környezeti elemekre káros terhelést okozónak fizetnie kell.
- Meghatározott anyagokra, energiatípusokra, vagy azok csoportjára a kibocsátással arányosan határozzák meg.
- Alkalmas a jelenleg alkalmazott bírságolási rendszer helyettesítésére.
 - Levegőterhelési díj
 - Vízterhelési díj
 - Talajterhelési díj



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



2. Termékdíjak:

- A gyártásuk, felhasználásuk során, az elhasználódásuk után, mint hulladékok, a környezetet súlyosan károsító termékekre vetik ki.
- Hazánkban 1992-től (üzemanyag - azóta kivonták a tv. hatálya alól) alkalmazzák.
- Jelenleg alkalmazását az 1995-ös környezetvédelmi termékdíjakról szóló törvény szabályozza.
- 5/2003.(IV.11.) KvVM r. a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtási utasításáról szóló 10/1995.(XI.28.) KTM rendelet módosításáról
- 2009. évi XIX. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény módosításáról





Termékdíj-köteles termékcsoportok

- Kőolajszármazékok
- Gumiabroncsok
- Csomagolások
- Akkumulátorok
- Elektromos és elektronikai berendezések
- Reklámhordozó papírok



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg



3. Igénybevételi járulékok:

- Valamely természeti elem felhasználása során kell fizetni, a természeti elem igénybevételének mértékétől függően.
- A környezethasználó köteles az igénybevétel mértékét nyilvántartani, arról adatokat szolgáltatni, illetve bevallást tenni.
- Vízkészlet járulék: a felszíni és felszín alatti vizek kiemelése után fizetendő.
- Földvédelmi járulék: a földek nem mező- és erdőgazdasági célú felhasználása (földkivonás) után fizetendő.
- Bányajáradék: a kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után kell fizetni az állami kasszába.





4. Betétdíjak:

- A betétdíjat a potenciálisan szennyező termékeknél számolják fel, ösztönző jelleggel, amelyet visszatérítenek, amikor a terméket visszaviszik a tárolóba, vagy az erre a célra kijelölt helyre.
- Ezt a fogyasztó a termék megvásárlásakor fizeti meg. (pl. üveg)
- A forgalmazó köteles a már nem használt terméket visszavenni és a betétdíjat a termék visszahozójának kifizetni.





5. Energiaadó

- A 2003. november 14-én kihirdetett energiaadóról szóló törvény az energiatakarékosság érdekében került bevezetésre.
- A törvény értelmében csak a **földgázra**, illetve a **villamos energiára** kell adót fizetni.
- 2009. január 01-től a **szénre** is vonatkozik.
- A **nem lakossági felhasználókat terheli**, a lakossági fogyasztók adómentességet élveznek.





A közvetett szabályozás előnyei

- ✓ adók segítik a környezetvédelmi költségek minimalizálását
- ✓ adók a szennyezés csökkentését adómegettakarítással ösztönzik
- ✓ adó piackonform, dönthetünk a szennyezés csökkentése mellett vagy adót fizetünk
- ✓ adó képes a környezetvédelmet a gazdálkodó belső érdekévé tenni





A közvetett szabályozás hátrányai

- ✓ adó mértékét a politikai folyamatokban alakítják ki – sokszor alacsony
- ✓ adómértéket nehéz felülvizsgálni, korrigálni
- ✓ egységes adók nem biztosítják a különböző régiók szennyezettségének egyforma csökkentését – szennyezettségi gócok alakulhatnak ki
- ✓ infláció csökkenti az adók ösztönző erejét
- ✓ ha az adó becslésekre alapul, nincs ösztönző erő a csökkentésre
- ✓ nemzetközi szinten nem azonos adók – versenysemlegesség hiányzik





Gazdasági előnyt kínáló állami eszközök

- Sokszor a vállalatok hiába lennének hajlandók eleget tenni a környezetvédelmi elvárásoknak, ha a technológia korszerűsítéséhez szükséges forrásokkal nem rendelkeznek.
- Az állam segítheti az ilyen beruházásokat **vissza nem térítendő állami támogatással, kamatmentes vagy kedvező kamatozású hitelekkel, az adók elengedésével vagy mérséklésével** biztosíthat forrást, vagy a **befektetés gyorsított leírását** (amortizáció) engedélyezheti.





Köszönöm a megtisztelő figyelmet!



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg